

Demokratikus elkötelezettség és polgári részvétel

EACEA-51-2018

Testvérvárosi együttműködés

***25 év a szolidaritásban: Ismerjük meg múltunkat, fogadjuk el jelenünket,
álmodjuk meg jövőnket – együtt***

Projektazonosító: 609203-CITIZ-1-2019-1-HU-CITIZ-TT

Dátum: 2019. szeptember 7.

Helyszín: Kiskunhalasi Cigány Nemzetiségi
Önkormányzat Rostás László Közösségi Háza

Szűcs Csaba

„Utcabizalmi hálózat működtetése Kiskunhalason”

jó gyakorlat bemutatása

Kiskunhalas Város Önkormányzata 2014 év végén, 2015 év elején elindított egy olyan komplex programot, amelynek egyik lábán a nevelési-oktatási intézményekben roma származású szociális segítők, másik lábán roma származású utcabizalmik kerültek foglalkoztatásra közfoglalkoztatási program keretében. Egy 4 éven át tartó EFOP-pályázat keretében a rendszer korábbi instabilitását a szociális segítői hálóban foglalkoztatott munkavállalók képzésével, szupervíziós fejlesztéssel, valamint a közmunkaprogram helyett az Önkormányzatnál munkavállalóként foglalkoztatott segítőkön keresztül sikerült orvosolni. Ez nagymértékű segítség a kiskunhalasi romák felzárkóztatására, hátrányos helyzetük csökkentésére, s a helyi társadalom előítéleteinek csökkentésére.

Rövid távú célok:

- óvodás és iskolás korú roma származású gyermekek óvodába-iskolába járási arányának növelése,
- iskolai lemorzsolódás csökkentése,
- roma gyermekek integrált közösségi fejlesztése, integrált közösségi élmények beindítása,
- nem roma származású gyermekek előítéleteinek csökkentése,
- roma-nem roma barátságok kialakítása,
- integrált helyi közösségi akciók elindítása – közös focimérkőzések, közös munkahelyi akciók lebonyolítása, stb.
- a szociális óvodai-iskolai segítőknél köszönhetően 300 fő gyermek napi szintű iskolába járása valósul meg,

- az utcabizalmi hálózatnak köszönhetően 1500 roma származású ember kezdett el ismerkedni a normákkal, kezdi megtalálni a helyét, napi szintű kapcsolatokat alakít ki nem romákkal.

Hosszú távú célok:

- Kiskunhalason a roma hátrányos helyzetű rétegek hozzáférési esélyei növekednek,
- a gyermekek iskolába járása, a szülők munkába járása, a társadalmi normák megszokottá válnak,
- a hátrányos helyzetű személyek rendszert tanulnak az életükben,
- növekszik a roma származású emberek iskolázottsági szintje, mindenki legalább 8 osztályt végez,
- növekszik a mindennapi élettel kapcsolatos alkotó attitűd,
- növekszik a célcsoport társadalmi aktivitása a roma közösségen kívül is,
- elkezdenek megtanulni a társadalmi normák mentén élni és dolgozni,
- csökken a társadalmi kirekesztettség,
- a roma emberek megtanulják jövőjüket tervezni, egyéni célokat kijelölni és megvalósítani.

Utcabizalmi segítő feladatainak részletezése

- iskolás és óvodás gyermekek elindítása az iskolába,
- gyermek hiányzás okának feltérképezése, oktatási intézmény tájékoztatása,
- lakókörnyezet rendben tartásának megszervezése,
- szociális iskolai-óvodai segítővel együttműködve a gyermekek tankötelezettséggel kapcsolatos feladatai teljesítésének segítése,
- felnőtt korú roma polgárok rendre szoktatása,
- integrált közösségi programok szervezése, koordinálása, ösztönzése,
- lakosok támogatása lakókörnyezetük tisztán tartásában,
- lakosok ösztönzése szűrővizsgálatokon, orvosi szűréseken való részvételre,
- Kiskunhalas Város Önkormányzatával együttműködve segít a roma társadalom szükségleteinek feltárásában, felmérésében, együttműködik roma akciótervek, programok, esélyegyenlőségi stratégiák kidolgozásában.

A jelenlegi rendszerben mind az óvodai-iskolai szociális segítő, mind az utcabizalmi közfoglalkoztatottként kerülnek foglalkoztatásra, azonban az évek során jó néhányan a segítség magasabb szintjeire léptek, kiválasztódtak a feladatra magasabb szinten alkalmas személyek.

Az EFOP-3.9.2-16-0004 pályázatban a rendszer óvodai-iskolai szociális segítő foglalkoztatását állítottuk be. Azonban a rendszerben fontos és elengedhetetlen részei az utcabizalmi is, akik a projekt keretében határozott idejű szerződéssel foglalkoztatjuk őket. Az utcabizalmi minden esetben az adott szegregációban él, itt dolgozik, s itt végzi munkaköri feladatait. Ugyanakkor egy fő összefogja, irányítja, segíti munkájukat a napi szintű feladatok, problémák megoldásában – mint utcabizalmi koordinátor.

Kiskunhalason a szegregátumokban és azon kívül olyan cigány családok élnek a létminimum alatt, illetve sokan közülük mélyszegénységben, mely életmód magában hordozza a teljes reménytelenséget. Az esélytelenség megakadályoz bármilyen kitörési szándék megvalósítását. Néhol a családok férfitagjai otthon tengetik életüket a különböző segélyekre várva. Már nem keresnek munkát, tanulva az eddigi kudarcaikból, illetve szüleik, nagyszüleik kudarcaiból több generációkra visszamenőleg. A gyermekek is ebbe a létélményben

szocializálódnak, nem látják szüleiket rendszeresen munkába járni. A célcsoport tagjai számára az azonnali szükséglet-kielégítés prioritást élvez egy hosszú távú, jövőbeli szép céllal szemben. Ezért szükséges számukra a mentorálás mellett a saját közösségükből való, elfogadott utcabizalmik, akik motiválnak és ellenőriznek, minden nap nyomon követik a célcsoport tagok életét, bátorítanak és segítenek, ha kell.

Az utcabizalmik feladata a projektben az alábbiakkal egészül ki:

- közösségi kezdeményezés program koordinálása, lakosok bevonása a lakókörnyezet rendbe tétele programba,
- mentorok kísérése a szegregátumban élő családokhoz, személyes közösségi érzés biztosítása, elfogadtatás segítése,
- mentorokkal való kapcsolattartás, együttműködés folyamatosságának biztosítása, probléma esetén jelzés a mentor felé,
- hátrányos helyzetű, elsődlegesen roma csoportok szocializációjának segítése, helyzetük felmérése, információ továbbadása a számukra projektben biztosított lehetőségekről.

Jelenleg 15 fő utcabizalmi és 1 fő utcabizalmi szakmai koordinátor foglalkoztatása valósul meg a projekt keretében. Foglalkoztatásuk 2018. július 9. és 2020. augusztus 8. közötti időszakban valósul meg.

Kiskunhalas, 2019. szeptember 7.

A cikk szerzője és előadója Kiskunhalas Város társadalmi alpolgármestere, a Kiskunhalasi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat elnöke